

Mijn gezin is mijn koninkrijk

„Scheel Engeltje”

door M. C. CAPELLE

Enige tijd geleden verscheen bij Uitg. Ploegsma te Amsterdam een boekje met de bovenstaande titel. Het bevat een eenvoudig, maar ontroerend verhaal, waarin de auteur het leven beschrijft van zijn idioot kindje, een z.g. mongooltje.

„Ik heb altijd gezegd, dat dit het ergste is wat een mens kan overkomen,” zei de moeder van de jongen, toen het tot haar doordrong, dat dit kind nooit zou worden als andere jongens en meisjes. Op een leeftijd, waarop andere kinderen verstandig gaan kijken en beginnen te lachen, bleef de blik van dit kind strak en wezenloos. En nog later bleek het spel haast zonder enige bekoring, terwijl het zich ook niet wist aan te passen bij nieuwe levensomstandigheden.

Nee, het is niet te verwonderen dat de ouders van een achterlijk kindje moeilijk kunnen aanvaarden, dat hun jongen of meisje geestelijk onvolwaardig zal zijn. En dat ze zich steeds opnieuw trachten vast te klemmen aan de hoop, dat het straks beter zal gaan. Misschien is het kind wat lui of langzaam... Ze blijven hopen.

Maar in hun hart leeft de angst. Er is een martelende onzekerheid, die ze voor zichzelf en voor elkaar hebben weggesloten, maar die tot een felle pijniging kan worden als het gezichtje van hun kind al meer door idiotie vertrokken wordt. Totdat de onzekerheid, die telkens door hun ziel sneed, plaats maakt voor het zeker weten, dat hun kind nooit zal zijn als andere jongens en meisjes.

Wat kan er een schrijnend leed verborgen liggen achter het bezit van een idioot of debiel kindje! De gedachte aan de toekomst stemt weemoedig en over het leven van de ouders valt een schaduw. Want hoe zal het met dit kind gaan als vader en moeder er niet meer zijn om voor hem te zorgen? En wanneer de broers en zusters hun eigen plaats in het leven hebben ingenomen...?

In 't gunstigste geval is er de school voor het geestelijk zwakke kind, waardoor deze jongens en meisjes in ieder geval voorlopig nog niet behoeven te verkeren in een milieu, waarin ze niet thuishoren. Ze kunnen onderwijs ontvangen, waarbij voldoende aandacht wordt besteed aan iedere leerling afzonderlijk, zodat het niet is uitgesloten, dat ze straks toch een bescheiden plaats in de samenleving kunnen innemen.

Er zijn er echter velen, die ook dit moeten missen; die nooit in staat zullen zijn om zelfs de meest eenvoudige plaats in de

maatschappij te veroveren en aan wie haast alles ontgaat, wat het leven aan mogelijkheden biedt. Dan vooral doen zich vragen voor, naar levensleiding en levensverdieping; dan vragen vader en moeder zich af, waarom eerst de blijdschap over de geboorte van dit kind en later die schokkende ontgoocheling. Waarom die schaduw over dit jonge leven?

En toch behoeft het bezit van een idioot kindje voor Christen-ouders gelukkig niet enkel donkerheid te zijn. Er valt Goddank licht in de duisternis van hun bestaan. En het is ons nooit duidelijker geworden, van welke rijkdom zelfs het bezit van een dergelijk kind kan worden dan na het lezen van bovengenoemd boekje, waarin een vader vertelt over de diepe ontgoocheling, over het leed en verdriet om dit achterlijke kereltje — maar óók van de rijkdom, die de

ouders in dit kind van God mochten ontvangen. Wonderlijk, om in het bezit van een idioot kind een *schat* te ervaren en het verbaast ons allerminst, wanneer de vader vertelt, dat hij bij het merendeel der mensen, met wie hij hierover sprak, geen begrip vond. Wanneer hij er over begon, keken de mensen hem haast altijd niet-begrijpend aan, of trachtten haastig het gesprek een andere wending te geven.

Er is eens een vergelijking gemaakt tussen deze onnozele kinderen en het gras op de bergen, waarover gesproken wordt in Psalm 147 — het spichtige, dorre gras, dat door niemand wordt gewaardeerd, omdat het voor mens en dier onbruikbaar is. Het groeit en bloeit alleen tot eer van God.

Welnu, zó is het ook met deze onnozele kinderen: zij geven de indruk, dat ze hun plaats op aarde nutteloos beslaan. Economisch zijn ze van geen betekenis en de samenleving heeft van hen blijkbaar geen profijt.

Maar wie bij de Bijbel heeft leren leven, weet, dat de waarde of onwaarde van de mens niet wordt afgemeten naar de maatschappelijke betekenis en kwaliteiten. De bijbelse maatstaf is alleen de verhouding, waarin hij tot God staat. En dan mogen Christen-ouders geloven, dat ook hun idioot meisje, hun debiele jongen, déél heeft aan de liefde van God.

Te bedenken dat deze onnozele kinderen, naar wie op z'n best de barmhartigheid omziet, toch kunnen zijn ingelijfd in Christus, dat is een zeldzaam zoete gedachte. Ook zij kunnen toekomstige burgers van het nieuwe Jeruzalem zijn!

Het is dan mogelijk — zoals met het idiote knaapje uit genoemd boek — dat vader en moeder leren inzien, waarom dit idiote kindje in hun gezin werd geplaatst: om hen iets te doen verstaan van een andere wereld. De onnozele jongen wordt dan tot een Engel, die hen elke dag weer heenwijst naar een beter leven dan dit aardse. Wie door God een dergelijk kind werd toevertrouwd en het door 't geloof zó leert zien, zal stellig de rijkdom van het bezit van dit kind leren ervaren. En zeker, ook dan blijven er moeilijkheden; bijvoorbeeld de harde ongevoeligheid van de buitenwereld, die van dit alles niets ziet en het bezit van zo'n kind beklagt met woorden, die pijn doen en verwonden. Dan zijn er nog zorgen, die blijven drukken.

Maar Christen-ouders kunnen het kruis toch anders dragen als ze weten, dat hun onnozel kind *Gods kind* is. En dat deze jongen of dit meisje, die op aarde niets presteren, in de eeuwigheid naast hen zullen staan en hun taak hebben in het dienen van God...

JE MOET EXCUUS VRAGEN

door Dr. P. TEN HAVE †

Hoe vaak hebben kinderen en jonge mensen dat al moeten horen van hun ouders, van hun leraars, of van welke andere „gezagsdragers”, die maar over hen gesteld waren en zich daarvan maar al te goed bewust waren.

Ik geloof niet, dat er iets meer gehaat wordt, innerlijk gehaat en verfoeid, dan het gedwongen excuus vragen. Men voelt het als krenkend, mensonterend, geestverkrachtend. Niet omdat men er te trots voor is (zoals dikwijls wordt gedacht), maar omdat men er toe gedwongen wordt, zonder innerlijke overtuiging, en dat ervaart als leugen. Het zijn juist de besten, die zich hier het felst tegen verzetten.

Ik geloof ook, dat het helemaal verkeerd is, wanneer wij als ouderen die eis aan jongeren stellen. Een van beide — óf ze zien in, dat ze verkeerd hebben gedaan, en dan is een enkel woord voldoende om hen te brengen waar ze heen moeten, óf ze zien het niet in, en dan is excuus vragen alleen maar een comedie, in staat om de menselijke waardigheid te krenken en dat is het laatste wat we moeten doen, dat is het tegendeel van opvoeden, dat is mens-verwoestend. Daarom moeten we er ook nooit op staan, dat jongeren die ons (althans naar onze mening) gekrenkt hebben, excuus komen vragen. We verlagen een zeer intieme hartezaak, die de jeugd doorgaans zeer diep en zuiver aanvoelt (vandaar immers juist hun weerstanden tegen de eis) tot een prestige-kwestie, een zaak van uitwendige machtsverhoudingen, een uiting van machtswellust. Het is onze trots die gekrenkt is, onze eigenliefde die een duw heeft gekregen en dat niet toe wil

geven; onze eigen-gerechtigheid, die ontmaskerd is, maar zich nog in doodskrampen verzet, die ons verleidt om deze eis te stellen. Het is niet de liefde tot het kind of de jongere, niet ons paedagogische hart, niet onze verantwoordelijkheid jegens het opgroeiende geslacht, die dit heeft ingegeven.

Bijzonder sprekend is de houding die Jezus Christus aanneemt jegens Simon Petrus, na zijn verloochening. Als er ooit iemand recht heeft gehad en reden, om te eisen dat hem excuus gevraagd werd, was het wel Jezus tegenover Simon Petrus. Toch spreekt Jezus met geen woord over Simons misstap, maar geeft Hij hem de gelegenheid, tot driemaal toe, zijn aanhankelijkheid te betuigen: ofschoon de mond driemaal Jezus heeft verloochend, toch heeft zijn hart Hem niet losgelaten, en daarvan mag nu ook de mond getuigen, tot driemaal toe. Kan het teerder, waardiger, eervoller voor de Heiland en voor de discipel en tegelijk: doelmatiger? Want geen wortel van bitterheid is er gebleven of zelfs bijgekomen, noch ter ener, noch ter andere zijde, maar de lucht is gezuiverd, omdat Jezus in Petrus toch nog, toch weer zijn volle vertrouwen wilde stellen. Hij deed dat niet door te beloven of te geven: Ik heb je toch lief; maar door te vragen: Heb je me lief? Niet door te eisen, maar door te verzoeken. Geen nadruk op wat verkeerd was geweest (verleden, negatief), maar een vraag om een opdracht (toekomst, positief). Jezus kon dat doen, omdat alle eigenliefde Hem vreemd was. Voorzover we Hem gelijken, Zijn beeld dragen, Zijn voetstappen volgen, zullen we het zo ook jegens onze jeugd willen doen. En we zullen ons verbazen over het verblijdende resultaat.